

USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy Mgr. Ing. Radovana Havelce a soudců JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Tomáše Rychlého, Ph.D., JUDr. Pavla Simona a Mgr. Jitky Zavřelové, rozhodl o návrhu **Okresního soudu v Třebíči**, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním na straně jedné, a **Městským úřadem Hrotovice, odborem výstavby a životního prostředí**, na straně druhé, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Třebíči pod sp. zn. 5 C 330/2022, o žalobě na vyklizení pozemku včetně jeho součástí a příslušenství: žalobkyně **JaroNet – reality s.r.o.**, IČ 07226691, se sídlem Lannova 2061/8, Praha 1, zastoupené JUDr. Zuzanou Kristianovou, advokátkou se sídlem Kozí 19/10, Brno, a žalovaná **STARNET, s.r.o.**, IČ 26041561, se sídlem Žižkova tř. 226/3, České Budějovice, zastoupené Mgr. Michalem Fidrou, advokátem se sídlem Zátkovo nábř. 448/7, České Budějovice,

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Třebíči pod sp. zn. 5 C 330/2022, **je soud.**
- II. Usnesení Okresního soudu v Třebíči ze dne 3. 3. 2023, čj. 5 C 330/2022-46, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podáním doručeným dne 26. 9. 2023 zvláštnímu senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) navrhl Okresní soud v Třebíči (dále jen „navrhovatel“ či „okresní soud“), aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), který měl vzniknout mezi ním, jako soudem rozhodujícím v občanském soudním řízení na straně jedné, a Městským úřadem Hrotovice, odborem výstavby a životního prostředí, jako stavebním úřadem na straně druhé, ve věci týkající se žaloby na vyklizení pozemku včetně jeho součástí a příslušenství, vedené u okresního soudu pod sp. zn. 5 C 330/2022.

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu a ze spisu okresního soudu sp. zn. 5 C 330/2022 vyplynulo následující.

[3] Žalobkyně dne 7. 12. 2022 podala u Okresního soudu v Třebíči žalobu na vyklizení pozemku včetně jeho součástí a příslušenství. V žalobě uvedla, že kupní smlouvou ze dne 6. 6. 2022 nabyla nemovitosti – pozemek parc. č. 630/6, orná půda, v obci Valeč a k. ú. Valeč u Hrotovic, okres Třebíč, včetně jeho součástí a příslušenství, tj. včetně budovy bez č. e. a č. p., neevidované v katastru nemovitostí, stojící na pozemku parc. č. 630/6 v obci Valeč, a příhradového stožáru stojícího na stejném pozemku (právní účinky zápisu do katastru nemovitostí nastaly ke dni 21. 6. 2022), a že v předmětné budově a na příhradovém stožáru se nachází technologie a antény žalované. Dále žalobkyně sdělila, že žalovaná užívá anténní stožár a technologickou stavbu včetně předmětného pozemku bez právního důvodu a bez souhlasu vlastníka, že dne 8. 9. 2022 byla právnímu zástupci žalované zaslána výzva k „*odstranění veškerých věcí nacházejících se v dotčeném objektu a na dotčeném stožáru*“, avšak že na výzvu nebylo nijak reagováno. Jelikož žalovaná předmětný pozemek včetně budovy a příhradového stožáru dosud nevyklidila a žalobkyně potřebuje nebytový prostor a stožár ke své podnikatelské činnosti, domáhala se žalobkyně podanou žalobou u okresního soudu vyklizení pozemku, jak je uvedeno výše.

[4] Okresní soud usnesením ze dne 3. 3. 2023, čj. 5 C 330/2022-46, řízení zastavil a rozhodl, že po právní moci usnesení postoupí věc Městskému úřadu v Třebíči, stavebnímu úřadu. Okresní soud uvedl, že žalovaná ve svém vyjádření k podané žalobě ze dne 20. 1. 2023 vznesla námitku nedostatku pravomoci soudu s tím, že se jedná o spor mezi vlastníkem pozemku a podnikatelem provozujícím veřejnou komunikační síť v souvislosti s omezením vlastnického práva vlastníka nemovitosti, o kterém přísluší rozhodovat příslušnému stavebnímu úřadu v součinnosti s Českým telekomunikačním úřadem, přičemž odkázala na usnesení zvláštního senátu ze dne 27. 4. 2021, čj. Konf 6/2020-7. Okresní soud dovodil, že záměrem žalobkyně je nepochybně vynutit povinnost žalované vyklidit předmětný pozemek od anténních stožárů včetně antén a technologie potřebné k provozu veřejné komunikační sítě, tedy odpojit ji od této sítě a zamezit jejímu provozování žalovanou. Tato zařízení jsou přitom výslovně specifikována v ustanovení § 104 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 127/2005 Sb.“). Podle okresního soudu tak bylo jádrem sporu, zda je žalovaná jako podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť oprávněna provozovat na cizí nemovitosti telekomunikační rozvody jako součást veřejné telekomunikační sítě (§ 104 odst. 2 zákona č. 127/2005 Sb.). Uzavřel, že v takovém případě je dána pravomoc k rozhodnutí podle § 104 odst. 14 zákona č. 127/2005 Sb. příslušnému stavebnímu úřadu, a proto podle § 104 odst. 1, 2 o. s. ř. řízení zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Městskému úřadu v Třebíči jako stavebnímu úřadu věcně i místně příslušnému.

[5] Usnesením ze dne 14. 4. 2023, čj. OV 36416/23-SPIS 6618/2023/Vš postoupil Městský úřad Třebíč, odbor výstavby, jako stavební úřad věc místně příslušnému stavebnímu úřadu v Hrotovicích, jehož pravomoc vykonává Městský úřad Hrotovice, odbor výstavby a životního prostředí.

pokračování

[6] Ze sdělení Městského úřadu Hrotovice, odboru výstavby a životního prostředí (dále jen „stavební úřad“) ze dne 28. 4. 2023, čj. MUHR/OVZP/1083/23, plyne, že dne 22. 6. 2015 pod čj. MUHR/OVŽP/666/15-JN, byla uzavřena veřejnoprávní smlouva o umístění stavby „*DISTRIBUČNÍ BOD ISP VČETNĚ ZÁZEMÍ*“ na pozemku parc. č. 630/6 v k. ú. Valeč u Hrotovic mezi stavebním úřadem a L. S., nar. X, bytem D. X. Veřejnoprávní smlouva nabyla účinnosti dne 23. 6. 2015. Stavební úřad dále sdělil, že na výše uvedenou stavbu do dne 28. 4. 2023 nebyla na stavební úřad podána žádost o vydání kolaudačního souhlasu ve věci užívání stavby.

[7] Stavební úřad poté usnesením ze dne 19. 7. 2023, čj. MUHR/OVZP/1543/23, věc postoupil věcně a místně příslušnému orgánu – Okresnímu soudu v Třebíči. Podle stavebního úřadu okresní soud mylně uvedl, že předmětem sporu je výkon práv telekomunikačních činností, přitom se však jedná o spor, zda existuje užívací právo k předmětné nemovitosti pro jednu ze stran sporu s tím, že je patrné, že jedna strana užívá nemovitost bez občanskoprávních oprávnění. Ze spisu podle stavebního úřadu vyplývá, že oprávnění podle § 104 odst. 1 a 2 zákona č. 127/2005 Sb. nevznikla, neboť nebyla předložena nájemní smlouva, smlouva o služebnosti, či jiný užívací titul a z tohoto důvodu stavební úřad není věcně ani místně příslušný takový spor rozhodnout. Stavební úřad uzavřel, že při sporech o užívání nemovitosti pro účely provozování telekomunikační sítě rozhodují obecně soudy, přičemž odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. III.ÚS 2498/19, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. 22 Cdo 3598/2017 a na usnesení zvláštního senátu ze dne 27. 4. 2009, čj. Konf 126/2008-15.

[8] Okresní soud je však nadále přesvědčen, že se jedná o věc, která náleží do věcné příslušnosti stavebního úřadu, a proto podal návrh na řešení negativního kompetenčního sporu. Nadále trvá na svém závěru učiněném v usnesení ze dne 3. 3. 2023, čj. 5 C 330/2022-46, včetně argumentů o nedostatku pravomoci soudu uvedených v jeho odůvodnění, s výjimkou nesprávného označení příslušného správního orgánu ve výroku II. citovaného usnesení.

[9] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[10] V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc navrhovatel, jako soud rozhodující v občanském soudním řízení, i stavební úřad. Z toho, co bylo uvedeno výše, je zřejmé, že v dané věci stavební úřad nejednal správně, neboť nesouhlasil-li s postoupením věci okresním soudem, měl sám vyvolat kompetenční spor. Zvláštní senát nicméně konstatuje, že kompetenční spor vznikl, když stavební úřad popřel svoji pravomoc a okresní soud se nyní proti dalšímu postoupení věci brání. Jedná se proto o negativní kompetenční spor ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. a § 1 odst. 2 věty druhé téhož zákona, k jehož projednání a rozhodnutí je příslušný zvláštní senát.

[11] Podstatou kompetenčního sporu je otázka, kdo je příslušný rozhodnout o vyklizení pozemku, na němž se nachází zařízení k provozování veřejné komunikační sítě, respektive o rozsahu oprávnění podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť. Při řešení vzniklého sporu o pravomoc se pak zvláštní senát řídil následujícími úvahami:

[12] Ustanovení § 104 zákona č. 127/2005 Sb. představuje jednu z výjimek ochrany nedotknutelnosti vlastnického práva a vychází z čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, který stanovuje, že vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu. Chráněným veřejným zájmem je zde zejména zájem na zřizování a provozu veřejných komunikačních sítí jako sítí strategického významu. Podnikatelům zajišťujícím veřejnou komunikační síť umožňuje budování sítí v cizích nemovitostech; zřízení a provozování nadzemních nebo podzemních komunikačních vedení veřejné komunikační sítě na cizím pozemku nebo v něm je možné však pouze a výhradně na základě smlouvy o zřízení služebnosti (srov. Chudomelová, Z. a kol. Zákon o elektronických komunikacích. Komentář. Praha, Wolters Kluwer: 2016. Dostupný v ASPI – komentář k § 104).

[13] Východiskem pro úvahy zvláštního senátu při rozhodování jakéhokoli kompetenčního sporu mezi orgánem veřejné správy a soudem ve věcech soukromoprávních je premisa, dle které rozhodovací pravomoc zde náleží zásadně soudům; v případech, kdy zákonodárce výslovně legislativně zakotví, že určitá oblast sporů v oblasti soukromého práva má být svěřena do rozhodovací pravomoci správního orgánu, jde o výjimku z tohoto obecného pravidla. Zvláštní senát například již v rozhodnutí ze dne 13. 4. 2010, čj. Konf 108/2009-11 (publikovaném pod č. 2275/2011 Sb. NSS) uvedl, že „výluky z rozhodovací pravomoci obecných soudů ve prospěch správních orgánů je třeba vykládat restriktivně. Tyto výluky totiž odnímají soudům jejich nejvlastnější pravomoc – rozhodovat spory ze soukromoprávních vztahů v klasickém nalézacím řízení“ (srov. také např. usnesení ze dne 4. 12. 2017, čj. Konf 13/2016-20). Při výkladu těchto výluk je samozřejmě nutné klást důraz na právní základ sporu, nikoliv pouze na uplatněný právní titul (srov. např. usnesení ze dne 10. 6. 2020, čj. Konf 18/2019-13, a tam uvedenou prejudikaturu)

[14] Zákon č. 127/2005 Sb. rozlišuje dva druhy omezení vlastnického práva. Jednak jde o standardní – svou povahou soukromoprávní – služebnosti (věcná břemena) upravené v § 104 odst. 1 a 2 citovaného zákona, které musí být zřízeny smluvně či vyvlastněním. Ustanovení § 104 odst. 6 zákona 127/2005 Sb. pak vymezuje legální služebnost, tedy veřejnoprávní omezení vlastnického práva, k jejímuž vzniku není třeba rozhodnutí ani smlouva a vzniká *ex lege*.

[15] Ustanovení § 104 odst. 14 zákona č. 127/2005 Sb. pak zakládá pravomoc stavebního úřadu pro spory o rozsah oprávnění uvedených v § 104 odst. 1, 2 a 6, tj. o rozsah služebností majících základ ve smluvním vztahu podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť a vlastníka dotčené nemovitosti [případně v písemném souhlasu vlastníka nemovitosti k výkonu oprávnění podle § 104 odstavce 2 písm. a) k umístění vnitřních komunikačních vedení a komunikačních zařízení] nebo v rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu o zřízení služebnosti. Pravomoc stavebního úřadu k rozhodování sporů dopadá i na služebnosti vznikající *ex lege* ve smyslu § 104 odst. 6 zákona č. 127/2005 Sb., tudíž i na veřejnoprávní omezení vlastnického práva (srov. také usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2011, sp. zn. 22 Cdo 969/2010).

pokračování

[16] Ze žaloby se podává, že se žalobkyně domáhá uplatněního nároku tzv. vlastnickou žalobou (žalobou na odstranění věci z pozemku žalobkyně), na základě níž požaduje „*odstranění veškerých věcí nacházejících se v dotčeném objektu a na dotčeném stožáru*“. Z obsahu spisu i z vyjádření stavebního úřadu vyplývá, že žalovaná v řízení nepředložila nájemní smlouvu, smlouvu o služebnosti ani jiný užívací titul ve smyslu § 104 odst. 3 zákona č. 127/2005 Sb.

[17] Odkaz navrhovatele na § 104 odst. 14 zákona č. 127/2005 Sb. proto není přiléhavý. V nynější věci jde o žalobu na vyklizení (na plnění) jako prostředek ochrany vlastnického práva, kde otázka existence či rozsahu služebnosti bude řešena toliko jako předběžná, přičemž je věcí soudu, jaký procesní postup pro vyřešení této předběžné otázky zvolí. Vzhledem k výše zmíněnému principu, podle něhož pravomoc náleží soudům, pokud zákonná výjimka výslovně nestanoví jinak, je tedy v projednávané věci dána věcná příslušnost soudu.

[18] Zvláštní senát v této souvislosti poznamenává, že závěrem o pravomoci soudu k projednání nároku žalobkyně žádným způsobem nepředjímá existenci či neexistenci žalovanou tvrzené služebnosti.

[19] S ohledem na výše uvedené tedy zvláštní senát uzavírá, že příslušným vydat rozhodnutí o nároku žalobkyně na vyklizení pozemku, na němž se nachází zařízení k provozování veřejné komunikační sítě, je soud (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.), viz výrok I. tohoto usnesení.

[20] Podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zvláštní senát zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Výrokem II. proto zvláštní senát zrušil usnesení okresního soudu, který svou pravomoc věc projednat a rozhodnout popřel, a odstranil tak překážku věci rozhodnuté.

[21] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány (§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) i soudy. Dále tedy bude Okresní soud v Třebíči pokračovat v řízení o podané žalobě.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. března 2024

Mgr. Ing. Radovan Havelec
předseda zvláštního senátu